

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły/placówki, siedziba: **V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach, ul. Górnych Wałów 29, 44-100 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora: **Florian Brom**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Arkadiusz Trzebuniak, wizytator**
Barbara Piasecka, wizytator
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **20 lutego 2023 r., DK-GL.5533.2.26.2023**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **21 i 23 lutego 2023 r.**
7. Tematyka kontroli: **realizacja podstaw programowych; przestrzeganie zasad oceniania, uczniów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku nauki; przestrzeganie statutu szkoły w zakresie usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach edukacyjnych, w tym przez osoby pełnoletnie, oraz w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły; przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia, zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.**
8. Czynności kontrolne:
  - rozmowa z dyrektorem szkoły;
  - analiza dokumentacji, w tym w szczególności: statutu szkoły, protokołu kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, kierunków ich poprawy, rejestru wyjść grupowych uczniów, rejestru wypadków, protokołów powypadkowych, planów zajęć, atestów i certyfikatów urządzeń i różnego rodzaju innych materiałów;
  - pomiar temperatury w szkole, przegląd budynku i terenu szkoły (m.in. ogrodzenia, oświetlenie, szlaki komunikacyjne, instalacje i urządzenia, sale lekcyjne, pracownie i znajdujące się tam wyposażenie, sala gimnastyczna, miejsca, do których zabroniony jest wstęp osób nieupoważnionych, pomieszczenia i urządzenia higienicznosanitarne, szatnie, ciągi komunikacyjne – korytarze, klatki schodowe, schody, instrukcje

i regulaminy umieszczone w widocznym miejscu, apteczki pierwszej pomocy i ich wyposażenie);

- kontrola prowadzenia zajęć przez osoby do tego upoważnione, spędzania przez uczniów przerw pod nadzorem nauczycieli;
- obserwacja zajęć biologii, chemii, języka polskiego, języka angielskiego, matematyki.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

W związku z informacją przekazaną przez rodzica ucznia w szkole przeprowadzono kontrolę doraźną. W swoim piśmie skierowanym do kuratora oświaty rodzic sformułował m.in. następujące zarzuty:

- 1) nieprawidłowości w zakresie realizacji podstawy programowej z matematyki, biologii, chemii, języka polskiego i języka angielskiego;
- 2) podnoszenie ocen z przedmiotu uczniom za udział w akcjach charytatywnych lub za przynoszenie na koniec roku szkolnego podręcznika „rzekomo w celach charytatywnych”;
- 3) „tematy na sprawdzianach i kartkówkach zawierają szerszy zakres materiału niż ten, który (...) nauczyciel wpisał do dziennika”;
- 4) odbieranie uczniom urządzeń i składanie ich w sekretariacie szkoły;
- 5) brak swobody rodziców w dostępie do prac pisemnych;
- 6) „nauczyciele zaniżają oceny, systemy oceniania są niejasne, (...) niezgodne z zapisami dokumentów prawnych wyższych”;
- 7) ocena celująca „jest zarezerwowana wyłącznie dla tych uczniów, którzy biorą udział w konkursach i olimpiadach”, co zapisane jest w „regulaminach oceniania poszczególnych nauczycieli”, za osiągnięcie 100% punktów nie ma możliwości otrzymania oceny celującej;
- 8) „podczas wystawiania ocen z zachowania obniża się oceny za niższą frekwencję, nawet jeśli nieobecności są usprawiedliwione”;
- 9) „uczniowie pełnoletni nie mogą się praktycznie samodzielnie usprawiedliwiać – wymaga się od nich zaświadczeń lekarskich”;
- 10) w szkole trwa remont, który „bardzo utrudnia koncentrację uczniów na zajęciach (...), szczególnie na parterze huk daje się we znaki”;
- 11) „temperatura w szkole jest niska”.

W ramach kontroli doraźnej pozyskano wyjaśnienia dyrektora szkoły, przeprowadzono obserwację zajęć biologii, chemii, matematyki, języka angielskiego i języka polskiego, przeprowadzono anonimową ankietę wśród uczniów wybranych klas czwartych oraz anonimową

ankietę wśród nauczycieli-wychowawców, a także dokonano analizy dokumentacji, w tym w szczególności: statutu szkoły, dziennika elektronicznego, szkolnego zestawu programów nauczania, przyjętych w szkole do realizacji programów nauczania: chemii, biologii, matematyki, języka polskiego, języka angielskiego, wymagań edukacyjnych z ww. przedmiotów, przedmiotowych systemów oceniania, wybranych testów i sprawdzianów z tychże przedmiotów, protokołu kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, kierunków ich poprawy, rejestru wyjść grupowych uczniów, rejestru wypadków, protokołów powypadkowych, planów zajęć, atestów i certyfikatów urządzeń i różnego rodzaju innych materiałów. Ponadto w ramach kontroli dokonano pomiaru temperatury w szkole, przeglądu budynku i terenu szkoły (m.in. ogrodzenia, oświetlenia, szlaków komunikacyjnych, instalacji i urządzeń, sal lekcyjnych, pracowni i znajdującego się tam wyposażenia, sali gimnastycznej, miejsc, do których zabroniony jest wstęp osób nieupoważnionych, pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych, szatni, ciągów komunikacyjnych – korytarzy, klatek schodowych, schodów, instrukcji i regulaminów umieszczonych w widocznym miejscu, apteczek pierwszej pomocy i ich wyposażenia). Przeprowadzono również kontrolę prowadzenia zajęć przez osoby do tego upoważnione, spędzania przez uczniów przerw pod nadzorem nauczycieli.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że dyrektor prowadzi w roku szkolnym 2022/2023 rejestr wyjść grupowych uczniów, z wyjątkiem wycieczek, o których mowa odpowiednio w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230). Rejestr zawiera: datę, godzinę wyjścia lub zbiórki uczniów, cel lub program wyjścia, godzinę powrotu, imiona i nazwiska opiekunów, liczbę uczniów (lub oznaczenie klasy, jeżeli wychodzą wszyscy uczniowie tej klasy) oraz podpisy opiekunów i dyrektora. Zgodnie z § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604) rejestr wyjść grupowych powinien jednak zawierać również informację o miejscu wyjścia i miejscu powrotu uczniów. Dyrektor, co najmniej raz w roku (31.08.2022 r.), dokonuje kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy (kontrolującym udostępniono również potwierdzenie przekazania rzeczonych dokumentów organowi prowadzącemu). Z ustaleń kontroli sporządzono protokół,

który podpisały osoby biorące w niej udział – p.o. dyrektora szkoły, wicedyrektor szkoły, specjalista ds. BHP. Kopię protokołu dyrektor przekazał organowi prowadzącemu (02.09.2022 r.).

Udostępniony kontrolującym plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych klas czwartych liceum ogólnokształcącego uwzględnia: równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu, możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Dyrektor zapewnia uczniom w szkole miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych (szafki). Plany ewakuacji szkoły umieszczone są w widocznych miejscach, w sposób zapewniający łatwy do nich dostęp. Drogi ewakuacyjne oznaczone są w sposób wyraźny i trwałe.

Prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły przeprowadza się pod nieobecność w tych pomieszczeniach osób, którym szkoła zapewnia opiekę. Z wyjaśnień dyrektora wynika, że w szkole, przed dniami kontroli, przeprowadzane były prace związane z naprawą windy, co faktycznie powodowało, że czasem był hałas, jednak nie przekraczał on dopuszczalnego poziomu i był ograniczony do niezbędnego minimum. Naprawa windy była zaś konieczna, by zapewnić uczniom właściwą opiekę. Fragment korytarza, gdzie trwały prace był w odpowiedni sposób zabezpieczony i oddzielony od miejsc, w których przebywali uczniowie. Naprawa była zorganizowana w sposób nienaruszający osób pozostających pod opieką szkoły na niebezpieczeństwo oraz z zastosowaniem szczególnych środków ostrożności, zgodnie z § 6 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).

Teren szkoły jest ogrodzony. Na terenie szkoły zapewnione są: właściwe oświetlenie, równa nawierzchnia dróg i przejść, instalacja do odprowadzania ścieków i wody deszczowej. Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły zakryte są odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpieczone w inny sposób. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły zabezpieczone są w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.

Skontrolowane urządzenia sanitarnohigieniczne były utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej, a w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniono ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej. W skontrolowanych pomieszczeniach szkoły (pracownia komputerowa, pracownia chemiczna, sala gimnastyczna, pokój nauczycielski) zapewniono właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie, a sprzęty, z których

korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły, w ww. pomieszczeniach dostosowane były do wymagań ergonomii.

Dyrektor szkoły udostępnił również kontrolującym dokumentację potwierdzającą, że szkoła nabywa wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Szkoła nie posiada własnej kuchni ani jadalni.

W ramach kontroli sprawdzono także czy sale (7 pomieszczeń) na I, II i III piętrze są wietrzone w trakcie przerw międzylekcyjnych. Kontrolowane pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia, wietrzone były w czasie przerw, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.

Kontrola potwierdziła, że zajęcia prowadzone są pod nadzorem upoważnionych do tego osób. 21 lutego 2023 r. dokonano także kontroli pełnienia przez nauczycieli dyżurów w trakcie dwóch przerw międzylekcyjnych, po trzeciej i czwartej lekcji, w godzinach od 10:30 do 10:50 i od 11:35 do 11:45 w wyznaczonych przez dyrektora obszarach: w piwnicy, na parterze, na I piętrze, II piętrze i III piętrze. Kontrola potwierdziła, że przerwy w zajęciach uczniowie zazwyczaj spędzają pod nadzorem nauczycieli (zgodnie z przyjętym w szkole harmonogramem dyżurów). Dyżury pełnione były w sposób aktywny. W przypadku nauczyciela, któremu dyrektor szkoły wyznaczył dyżur na III piętrze po trzeciej lekcji w godzinach od 10:30 do 10:50 stwierdzono jednak, że nauczyciel nie pełni dyżuru, a uczniowie spędzają przerwę bez nadzoru. Nauczyciel dotarł na miejsce dyżuru dopiero po 10 minutach i zwróceniu mu uwagi.

Miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których wzbroniony jest dostęp osobom nieuprawnionym, były odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem (np. miejsce przechowywania substancji chemicznych w pracowni chemicznej, skład środków czyszczących i sprzętu do prowadzenia prac remontowo-naprawczych, skład sprzętu sportowego, pokój nauczycielski). Schody pomiędzy piętrami wyposażone były w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed zsuwaniem się po nich. Stopnie schodów nie były śliskie, a otwarta przestrzeń pomiędzy biegami schodów zabezpieczona była siatką.

W pomieszczeniach, w których odbywały się zajęcia, zapewniono temperaturę co najmniej 18°C. Pomiaru temperatury w dniu kontroli dokonano w sali gimnastycznej (21,8°C), na korytarzu na I piętrze (24,8°C) oraz w innych pomieszczeniach na I piętrze, gdzie pomiar temperatury wykazał od 23,6°C do 24,4°C.

W szkole nie ma laboratoriów, świetlicy, warsztatów oraz kuchni. Pokój nauczycielski, pracownia komputerowa i chemiczna oraz pokój nauczycieli wychowania fizycznego wyposażone były w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy (np. bandaże, „suchy lód”, których data ważności była aktualna) i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy. Pracownicy szkoły byli przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej

pomocy. Urządzenia techniczne w pracowniach komputerowej i chemicznej utrzymane były w stanie zapewniającym pełną sprawność działania oraz bezpieczeństwo pracy i nauki. Urządzenia techniczne wyposażone były w zabezpieczenia chroniące przed urazami czy porażeniem prądem elektrycznym. Urządzenia techniczne niesprawne, uszkodzone lub pozostające w naprawie oznaczone były w sposób wyraźny i zabezpieczone były przed ich uruchomieniem. Stanowiska pracy, w ww. pracowniach, dostosowane były do warunków antropometrycznych uczniów. W pobliżu urządzeń technicznych, w widocznym miejscu, w pracowniach, o których mowa powyżej, wywieszono instrukcję bezpiecznej obsługi tych urządzeń oraz regulaminy określające zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w danej pracowni.

W pracowni chemicznej substancje chemiczne i ich mieszaniny przechowywane były w odpowiednich pojemnikach zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, opatrzonych etykietami zawierającymi nazwę substancji chemicznej lub mieszaniny tych substancji oraz informującymi o ich niebezpiecznym lub szkodliwym dla zdrowia działaniu. Substancje chemiczne niebezpieczne i mieszaniny niebezpieczne przechowywane były w zamkniętym pomieszczeniu specjalnie przystosowanym do tego celu. Dyrektor zapewnia udostępnienie kart charakterystyk substancji chemicznych niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, zgromadzonych w szkole, osobom prowadzącym zajęcia z użyciem tych substancji i mieszanin. Prowadzący zajęcia umieścił te karty w łatwo dostępnym dla uczniów miejscu.

W trakcie obserwacji części zajęć wychowania fizycznego stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowany był do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących, zaś niektórzy uczestnicy zajęć, uskarżający się na dolegliwości zdrowotne, zostali przez nauczycieli zwolnieni w dniu kontroli z wykonywania planowanych ćwiczeń (np. na podstawie pisma rodziców). Ćwiczenia były prowadzone przez nauczycieli z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących. Kosze do gry na sali gimnastycznej były mocowane na stałe. W szkole nie została zorganizowana strzelnica. Zgodnie z informacją pozyskaną od nauczyciela wychowania fizycznego w szkole nie używa się dysku, młota, oszczepu, łuku czy szpady. Kule, które znajdują się w zamkniętej szafce w pomieszczeniu, do którego nie mają dostępu osoby nieupoważnione, również nie są używane w trakcie zajęć i nie są wydawane osobom pozostającym pod opieką szkoły.

Zgodnie z udostępnionym kontrolującym rejestrem wypadków, w szkole w roku szkolnym 2022/2023 doszło do 1 wypadku (26.10.2022). Zgodnie z protokołem powypadkowym oraz rejestrem wypadków, pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnił poszkodowanemu opiekę, a także udzielając

poszkodowanemu pierwszej pomocy. Z ww. dokumentacji wynika, że o wypadku zawiadomiono niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego (którzy zdecydowali, że sami zabiorą ucznia do lekarza), pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, organ prowadzący szkołę, radę rodziców. Zawiadomień dokonywał dyrektor lub upoważnieni przez niego pracownicy szkoły. W szkole nie ma społecznego inspektora pracy.

Dyrektor szkoły powołał zespół powypadkowy. Zespół przeprowadził postępowanie powypadkowe i sporządził dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604). W skład zespołu wchodził: pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wicedyrektor przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Przewodniczący zespołu pouczył poszkodowanego o przysługujących mu prawach w toku postępowania powypadkowego, a protokół powypadkowy sporządzany był w terminie 21 dni od dnia zakończenia postępowania powypadkowego i doręczany osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami tego postępowania. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamiani byli: poszkodowani pełnoletni. Protokół powypadkowy został doręczony organowi prowadzącemu. Protokół powypadkowy podpisany został przez członków zespołu oraz wicedyrektora (w zastępstwie dyrektora szkoły). Nikt nie złożył zastrzeżeń do protokołu. Dyrektor prowadzi rejestr wypadków zgodnie ze wzorem określony w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia. Dyrektor corocznie omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

W ramach kontroli przeprowadzono ankietę wśród 10 nauczycieli-wychowawców. Ankieta składała się z 5 pytań otwartych. Na pierwsze pytanie: *W jaki sposób umożliwiają Państwo uczniom uzyskanie oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana?* – nauczyciele najczęściej (9/10) odpowiadali, że zlecają uczniom do wykonania dodatkową pracę lub umożliwiają napisanie sprawdzianu obejmującego materiał danego semestru lub wskazane wymagania z podstawy programowej. Jeden z nauczycieli stwierdził jednak, że uczeń „może podnieść ocenę tylko o jeden stopień”. Jedna osoba odpowiedziała, że nigdy nie miała takiej sytuacji ale gdyby taka sytuacja miała miejsce nauczyciel: „ustaliby z uczniem materiał i określiliby umiejętności, z których następnie zainteresowany pisałby sprawdzian w ustalonym, dogodnym dla niego terminie”.

Zgodnie z art. 44b ust. 6 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230) ustalanie warunków i trybu otrzymania wyższych niż przewidywane

rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania określa ocenianie wewnątrzszkolne, zaś zgodnie z ust. 10 szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły.

Warunki i trybu otrzymania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania zostały uregulowane w § 45 statutu szkoły, który nie stanowi o tym, że uczeń może podwyższyć przewidywaną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych wyłącznie „o jeden stopień”, zatem postępowanie nauczyciela – ograniczające możliwość uzyskania uczniowi oceny wyższej od przewidywanej o więcej niż jeden stopień – jest niezgodne ze statutem szkoły.

W drugim pytaniu ankiety nauczyciele wskazywali w jaki sposób reagują, gdy uczeń w trakcie lekcji używa telefonu komórkowego bez ich wiedzy i zgody. Nauczyciele najczęściej odpowiadali (9/10), że upominają wówczas ucznia i proszą o schowanie telefonu do torby, plecaka. Jeden nauczyciel odpowiedział, że „upomina słownie”, a jeżeli to nie skutkuje to: „zabiera telefon na swoje biurko i oddaje po lekcji.”

Zgodnie z § 28 ust. 1-3 „Statutu V Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach” (znowelizowanego uchwałą Rady Pedagogicznej nr 12/2021/2022 z dnia 12 kwietnia 2022 r.), zwanego w treści protokołu statutem szkoły, uczeń ma prawo do korzystania z elektronicznych urządzeń komunikacyjnych, rejestrujących lub odtwarzających na terenie szkoły podczas przerw, przed oraz po zajęciach. W czasie zajęć edukacyjnych, uroczystości i imprez szkolnych telefony muszą być wyłączone lub wyciszone, zaś korzystanie w czasie lekcji z wszelkich przedmiotów nieprzewidzianych przez nauczyciela do używania podczas zajęć, a zwłaszcza urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, elektronicznych odtwarzaczy dźwięku i innych) jest zabronione. Uczniowi, który nie stosuje się do tych regulacji, nauczyciel ma prawo nakazać wyłączenie urządzenia, odebrać je i przekazać w depozyt do dyrekcji szkoły, skąd uczeń może je odebrać po zakończeniu zajęć w danym dniu samodzielnie lub w obecności swojego rodzica lub opiekuna.

Zgodnie z art. 99 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.), w statucie szkoły określa się obowiązki ucznia z uwzględnieniem obowiązków w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły. Przepis ten obliguje szkoły do uregulowania w statucie zasad korzystania z urządzeń elektronicznych na terenie placówki, ale nie daje uprawnień do ich konfiskowania, ponieważ Konstytucja RP w art. 64 gwarantuje prawo do własności, które można ograniczyć jedynie ustawą. Żadna ustawa

nie daje zaś prawa nauczycielowi do rekwirowania telefonów. W związku z powyższym telefony nie mogą być odbierane uczniom przez nauczycieli.

Trzecie pytanie ankiety dotyczyło tego w jaki sposób nauczyciele zapewniają uczniom i ich rodzicom dostęp do ocenionych prac pisemnych, sprawdzianów, kartkówek oraz innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów. Większość nauczycieli (9 osób) odpowiedziała, że zarówno rodzice, jak i uczniowie mogą otrzymać wgląd do ocenionych form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów w trakcie konsultacji (uczniowie również na lekcji, gdy omawiane są wyniki tejże formy). Sześciu nauczycieli odpowiedziało, że umożliwia również wykonanie kopii (fotografii) ocenionych prac. Jeden nauczyciel wskazał natomiast, że umożliwia zrobienie kopii (fotografii), ale wyłącznie w przypadku „wypracowań i matur”. U dwóch nauczycieli wgląd do ocenionych prac pisemnych sprawdzianów, kartkówek i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów, możliwy jest wyłącznie w trakcie konsultacji (lub w przypadku uczniów także na lekcjach, w trakcie których omawiane są ich wyniki). Jedna osoba odpowiedziała, że „pytanie jej nie dotyczy”.

Zgodnie z § 40 ust. 4 statutu szkoły, sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia nauczyciel udostępnia uczniowi na lekcji, a rodzice mogą otrzymać je do wglądu na zebraniach rodzicielskich oraz podczas indywidualnych spotkań.

Zgodnie z art. 44e ust. 4 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), sprawdzone i ocenione pisemne prace pisemne są udostępniane uczniowi i jego rodzicom. Przywołany przepis stanowi, że sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia powinny zostać obligatoryjnie udostępnione uczniowi i jego rodzicom, bez konieczności składania wniosków w tym zakresie. Należy też zwrócić uwagę, że wskazany przepis nie ogranicza formy udostępnienia prac pisemnych. Udostępniana prac pisemnych tylko do wglądu stanowi więc naruszenie obowiązku wynikającego z omawianego przepisu. Przepisy prawa nie zastrzegają bowiem, że udostępnianie prac pisemnych ma się realizować wyłącznie poprzez wgląd ucznia i jego rodziców do takich prac. Powyższe potwierdza także stanowisko Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z którym: „przy wyborze sposobu udostępniania sprawdzonych prac, szkoła powinna wziąć pod uwagę realne możliwości szybkiego otrzymania przez ucznia i jego rodziców danej pracy, np. przekazanie zainteresowanym oryginału pracy lub jego kopii, udostępnienie pracy do domu z prośbą o zwrot pracy podpisanej przez rodziców (...). Udostępnianie prac do wglądu tylko na terenie szkoły (np. w czasie organizowanych przez szkołę spotkań z rodzicami) nie spełnia warunku swobodnego dostępu rodziców ucznia do informacji o postępach i trudnościach w nauce ich dziecka” (pismo Departamentu Jakości Edukacji MEN z dnia 10 listopada 2015 r. nr DJE-WEK.4019.205.2015.TK). Szczegółowe

kwestie określające sposób udostępniania prac pisemnych ucznia powinny zostać określone w statucie szkoły, zgodnie z art. 44e ust. 7 przywołanej powyżej ustawy.

Czwarte pytanie ankiety odnosiło się do tego, co brane jest przez nauczycieli pod uwagę przy ustalaniu uczniom oceny klasyfikacyjnej zachowania. Nauczyciele wskazywali m.in. na samoocenę, stosunek do obowiązków szkolnych, opinię innych uczniów i nauczycieli, działania na rzecz klasy i szkoły, wolontariat, frekwencję. Sześciu nauczycieli wskazało ogólnie, że bierze pod uwagę frekwencję ucznia. Trzech nauczycieli odpowiedziało szczegółowo, że bierze pod uwagę frekwencję ucznia zgodnie ze statutem szkoły, czyli godziny nieusprawiedliwione.

Branie przez część nauczycieli pod uwagę ogólnej frekwencji uczniów przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania jest niezgodne z § 43 ust. 6 statutu szkoły, który wśród kryteriów oceny zachowania wskazuje wyłącznie nieusprawiedliwione nieobecności, nieusprawiedliwianie nieobecności w określonym w statucie terminie czy spóźnianie się na zajęcia. Nie można zatem ustalać oceny klasyfikacyjnej zachowania na podstawie ogólnej frekwencji ucznia, która uwzględnia także usprawiedliwione nieobecności.

Piąte pytanie ankiety dotyczyło sposobów i kryteriów usprawiedliwiania uczniom (w tym uczniom pełnoletnim) nieobecności na zajęciach. Dwóch nauczycieli odpowiedziało, że usprawiedliwia nieobecności na podstawie pisemnej informacji od rodzica lub ucznia pełnoletniego jednak wymaga podania przyczyny nieobecności. Dwóch nauczycieli, wskazało że przyczyną nieusprawiedliwienia nieobecności może być fakt opuszczania przez ucznia np. pojedynczych lekcji w środku zajęć lub opuszczanie ostatnich lub pierwszych lekcji w danym dniu (następuje to po rozmowie wyjaśniającej z uczniem). Dwóch nauczycieli odpowiedziało, że usprawiedliwia nieobecności uczniów na pisemną prośbę rodzica, ale jednocześnie wskazało, że dotyczy to także uczniów pełnoletnich. Jeden nauczyciel odpowiedział, że uczniowie pełnoletni mogą usprawiedliwiać nieobecności samodzielnie, ale nauczyciel wymaga przedstawienia stosownego „zaświadczenia od lekarza”. Dwóch nauczycieli wskazało, że uczniowie pełnoletni mogą usprawiedliwiać swoje nieobecności samodzielnie. Jeden nauczyciel odpowiedział, że uczniowie pełnoletni mają prawo usprawiedliwiać swoje nieobecności samodzielnie, jeżeli uprzednio zgodę na taką formę usprawiedliwiania nieobecności wyrazili jego rodzice.

Zgodnie z § 33 ust. 1 statutu szkoły, usprawiedliwienia nieobecności ucznia na zajęciach dokonuje wychowawca klasy na pisemną prośbę rodzica lub pełnoletniego ucznia. Zgodnie z ust. 2, usprawiedliwienie powinno zostać dostarczone niezwłocznie po powrocie ucznia do szkoły, najpóźniej do 2 tygodni od zaistnienia nieobecności. Rodzic lub pełnoletni uczeń, zgodnie z ust. 3, może przekazać usprawiedliwienie za pośrednictwem dziennika elektronicznego, w zeszycie usprawiedliwień lub w innej formie ustalonej przez wychowawcę

klasy. Usprawiedliwienie, zgodnie z ust. 4, powinno zawierać informację o przyczynie nieobecności. Zgodnie z ust. 5, wychowawca nie musi usprawiedliwiać nieobecności, jeśli np. są to selektywnie (wybiórczo) opuszczone godziny (pkt 1) lub uczeń udaje się do lekarza, jeśli nie jest to bezwzględna konieczność, a lekarz przyjmuje w innych terminach – wyjątek stanowią badania specjalistyczne (pkt 2). Przepisy ust. 5 pkt 2 statutu szkoły stanowią istotne ograniczenie praw ucznia.

Postępowanie nauczycieli, którzy uzależniają usprawiedliwienie uczniom pełnoletnim nieobecności od uprzedniej zgody ich rodziców na taką formę usprawiedliwiania nieobecności lub usprawiedliwiają nieobecność uczniom niepełnoletnim na pisemną prośbę ich rodziców – narusza ustawowe uprawnienia pełnoletnich uczniów, którzy mogą samodzielnie usprawiedliwiać swoje nieobecności w szkole. Na podstawie art. 92 i 98 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.), dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską aż do pełnoletności i do tego momentu rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Co do zasady, jeśli przepis szczególny nie stanowi inaczej, w sprawach dotyczących szkoły samodzielnie decyduje pełnoletni uczeń, co wynika w szczególności z jego zdolności do czynności prawnych. Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 17 i art. 99 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.), statut szkoły w części dotyczącej praw i obowiązków uczniów określa zasady usprawiedliwiania, w określonym terminie i formie, nieobecności na zajęciach edukacyjnych, w tym formy usprawiedliwiania nieobecności przez osoby pełnoletnie. Jednocześnie żaden obowiązujący przepis nie stanowi, że nieobecność pełnoletniego ucznia na szkolnych zajęciach może usprawiedliwiać jego rodzic. Nieuprawnione jest również wymaganie usprawiedliwiania nieobecności w szkole (także w przypadku uczniów pełnoletnich) zaświadczeniem lekarskim o niezdolności, chorobie, ponieważ nie ma to uzasadnienia prawnego. Nie istnieją przepisy obligujące lekarzy do wydawanie zwolnień lekarskich z zajęć szkolnych dla uczniów w przypadku zajęć innych niż zajęcia wychowania fizycznego. Żądanie przez nauczycieli wystawiania przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pisemnego usprawiedliwienia nieobecności uczniów z powodu choroby nie ma uzasadnienia w prawie oświatowym.

W ramach kontroli doraźnej przeprowadzono także anonimową ankietę wśród uczniów klas czwartych. Ankieta składała się z 9 pytań zamkniętych. W pytaniach zamkniętych w przypadku zaznaczenia niektórych odpowiedzi należało je dodatkowo doprecyzować. odpowiedź. Ankietę otrzymało 48 uczniów, a wypełniło ją 45 uczniów, troje uczniów oddało puste formularze. Na pytanie: *Czy w szkole zdarzają się sytuacje wystawiania uczniom ocen*

z przedmiotu albo podwyższania ocen z przedmiotu za udział w akcjach charytatywnych, przyniesienie podręcznika na koniec roku szkolnego, itp.? Odpowiedzi „Nie” lub „Nie wiem” udzieliło 21 uczniów, zaś odpowiedzi „Tak” – 20 uczniów. Osoby, które zaznaczyły odpowiedź „Tak” najczęściej wskazywały, że zdarza się to na zajęciach chemii (12 wskazań, z czego 6 osób wskazało [redacted]). Jedna osoba wskazała lekcję biologii. Cztery osoby nie doprecyzowały odpowiedzi.

Zgodnie z § 43 ust. 1 i 2 statutu szkoły, śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania ustalana jest w oparciu o wypełnianie obowiązków wynikających z § 30 statutu, a ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca klasy po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia. Zgodnie z § 43 ust. 6 statutu szkoły wolontariat (w tym udział w akcjach charytatywnych i inne działania o charakterze charytatywnym) stanowi kryterium oceny zachowania.

Zgodnie z art. 44b ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę oddziału, nauczycieli oraz uczniów danego oddziału stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych oraz obowiązków określonych w statucie szkoły.

Z kolei, zgodnie z art. 44b ust. 3 pkt 1 ww. ustawy, ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.

Ocena uczniów za udział w akcjach charytatywnych czy przynoszenie podręczników w ramach takich akcji powinna stanowić zatem ocenę zachowania, a nie ocenę osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Na pytanie: *Czy w Twojej szkole uczniom odbiera się urządzenia elektroniczne?* odpowiedź „Nie” lub „Nie wiem” zaznaczyło 43 uczniów. „Tak” odpowiedziało 2 uczniów. Wskazali, że taka sytuacja miała miejsce po użyciu przez nich telefonów na lekcji. Wtedy nauczyciel zabierał im telefony i kładł je na swoim biurku. Uczniowie odbierali je po skończonej lekcji. Wyniki ankiety skierowanej do uczniów korespondują w tym zakresie z wynikami ankiety adresowanej do nauczycieli-wychowawców.

Na pytanie: *Czy Ty i Twoi rodzice macie swobodny dostęp do ocenionych prac pisemnych, sprawdzianów, kartkówek, innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności?* odpowiedzi „Nie” lub „Nie wiem” udzieliło 5 uczniów. Jednak żaden z nich nie doprecyzował odpowiedzi. „Tak” odpowiedziało 40 uczniów. Najczęściej wskazywali, że mają taką możliwość

na każdej lekcji (13 odpowiedzi), a rodzice na konsultacjach (10 odpowiedzi). Wyniki ankiety skierowanej do uczniów korespondują w tym zakresie z wynikami ankiety adresowanej do nauczycieli-wychowawców.

Na pytanie: *Czy znane są Ci kryteria otrzymania oceny celującej z różnych przedmiotów?* odpowiedź „Nie” zaznaczyło 6 uczniów, jeden uczeń nie odpowiedział na pytanie, a odpowiedź „Tak” zaznaczyło 38 uczniów. Uczniowie najczęściej wskazywali, że aby otrzymać ocenę celującą muszą brać udział w konkursach, olimpiadach (22 odpowiedzi), uzyskiwać „dobre” oceny (8 odpowiedzi), mieć wiedzę wykraczającą poza podstawę programową (6 osób), inne osiągnięcia (3 odpowiedzi), być aktywni na lekcjach (1 odpowiedź), otrzymywać maksymalną liczbę punktów z wykonanych prac (1 osoba). Wyniki ankiety korespondują z wynikami analizy wymagań edukacyjnych na ocenę celującą oraz analizy przedmiotowych zasad oceniania sformułowanych przez nauczycieli matematyki, biologii, chemii, języka polskiego i języka angielskiego. W wymaganiach edukacyjnych i przedmiotowych zasadach oceniania z wszystkich ww. przedmiotów znalazły się zapisy, że aby uzyskać ocenę celującą uczniowie muszą, poza udziałem w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, prezentować wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową.

Nauczyciel ma prawo wzbogacania i pogłębiania treści i kompetencji ponad te zapisane w podstawie programowej, musi jednak pamiętać, iż nie może odbywać się to kosztem spełnienia wymagań zawartych w podstawie. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje między innymi ocenianie bieżące według skali i w formach przyjętych w danej szkole. Poziom opanowania każdej umiejętności ustala się według skali ocen 1-6. Przy ustalaniu ocen nauczyciel powinien wykorzystywać pełną ich skalę. Wymagania edukacyjne na ocenę celującą, zawarte w szczegółowych warunkach i sposobach oceniania wewnątrzszkolnego, powinny zostać zdefiniowane stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230) dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych. Wymagania edukacyjne i przedmiotowe zasady oceniania muszą być zatem zgodne ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego, które określa statut szkoły w myśl art. 44b ust. 10 przywołanej powyżej ustawy. Zgodnie z zapisami art. 44b ust. 3 pkt 1 tejże ustawy, ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania. Innymi słowy, jeżeli uczeń opanuje wszystkie umiejętności zawarte w podstawie programowej powinien mieć możliwość otrzymania oceny celującej.

Na pytanie: *Czy zdarza się, jeżeli nie rozumiesz jakichś zagadnień z danego przedmiotu albo sprawia Ci on trudności, że nauczyciel tego przedmiotu proponuje Ci korepetycje albo udziela Ci wówczas korepetycji (korepetycje oznaczają zajęcia odpłatne)?* odpowiedzi „Nie” udzieliło 45 uczniów.

Na pytanie: *Czy Twój wychowawca ustalając ocenę zachowania bierze pod uwagę Twoją niską frekwencję na zajęciach, jeżeli Twoje nieobecności zostały usprawiedliwione?* odpowiedzi „Nie” udzieliło 35 uczniów, a odpowiedzi „Tak” – 10 uczniów. Siedmiu uczniów, którzy odpowiedzieli „Tak”, doprecyzowało swoją odpowiedź. Trzy osoby wskazały nauczycielkę wychowania fizycznego Panią [redacted]. Ma ona zwracać uwagę na niską frekwencję podczas ustalania oceny zachowania. Dwie osoby wskazały Pana [redacted] nauczyciela wychowania fizycznego. Nauczyciel ten miał obniżać ocenę z zachowania, jeżeli nieobecności były nieusprawiedliwione. Jedna osoba stwierdziła ogólnie, że frekwencja wpływa na oceny z zachowania. Jedna osoba napisała, że taka sytuacja ma miejsce na zajęciach wychowania fizycznego. Na pytanie otwarte: *Od czego zależy Twoja ocena z zachowania? Co ma na nią wpływ?* najczęstszą odpowiedzią było: zaangażowanie (21 odpowiedzi), frekwencja (9 odpowiedzi), zachowanie na lekcjach (7 odpowiedzi), nieusprawiedliwione nieobecności (6 odpowiedzi), akcje charytatywne (6 odpowiedzi), osiągnięcia naukowe (1 odpowiedź), oceny (1 odpowiedź), wychowawca (1 odpowiedź), oraz uwagi (1 odpowiedź). Wyniki ankiety skierowanej do uczniów, w przeważającej części, korespondują w tym zakresie z wynikami ankiety adresowanej do nauczycieli-wychowawców.

Na pytanie: *Jesteś pełnoletni?* aż 38 uczniów odpowiedziało, że są dorośli, 7 uczniów odpowiedziało „Nie”. Na pytanie dodatkowe skierowane do uczniów określających się jako pełnoletni: *Czy możesz samodzielnie usprawiedliwiać swoje nieobecności?* 16 uczniów odpowiedziało, że może samodzielnie usprawiedliwiać swoje nieobecności, w tym 2 zaznaczyło, że rodzice musieli uprzednio wyrazić na to pisemną zgodę. 17 uczniów odpowiedziało, że nie mogą się samodzielnie usprawiedliwiać. Na pytanie dodatkowe: *Dlaczego nie możesz? Z czego to wynika?* uczniowie ci odpowiedzieli, że wymagana jest do tego uprzednia pisemna zgoda rodziców (8 odpowiedzi), „tak powiedział wychowawca” (1 odpowiedź), „takie są zasady w szkole” (1 odpowiedź). W tym zakresie wyniki ankiety skierowanej do uczniów, korespondują z wynikami ankiety adresowanej do nauczycieli-wychowawców.

Na pytanie: *Czy w ostatnim czasie w Twojej szkole, w trakcie zajęć, trwały jakieś remonty, prace budowlane?* – „Tak” odpowiedziało 45 uczniów. Na pytanie uszczegóławiające: *Jeżeli odpowiedziałeś/aś Tak: jakie to były prace, w jakie dni, w jakich godzinach były prowadzone, jak wpływało to na naukę?* najczęstszą odpowiedzią była: „budowa windy” (28

odpowiedzi), 4 osoby napisały, że budowa windy odbywała się w czasie próbnej matury, 4 osoby napisały, że remont przeszkadzał, 3 osoby napisały, że remont nie miał wpływu na lekcje.

Z wyjaśnień dyrektora wynika, że remont windy był konieczny i musiał odbywać się w czasie funkcjonowania szkoły. Prace te, zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora szkoły zorganizowane były w sposób nienarządzający osób pozostających pod opieką szkoły na niebezpieczeństwo wynikające z prowadzonych oraz z zastosowaniem szczególnych środków ostrożności. W trakcie kontroli ustalono, że miejsce prowadzenia prac zostało zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych, w szczególności uczniów, a poziom hałasu nie przekraczał dopuszczalnych norm.

W wyniku analizy zapisów dziennika elektronicznego oddziału 4c stwierdzono, że niektórzy nauczyciele (język angielski, matematyka) w ramach oceniania bieżącego oceniali również próbne egzaminy maturalne. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44b ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230) ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania. Tymczasem tzw. próbne egzaminy służą przede wszystkim diagnozie poziomu umiejętności i wiedzy uczniów oraz pozwalają skorygować proces przygotowania do odpowiedniego egzaminu, przeprowadzane są również w okresach roku szkolnego, kiedy podstawa programowa nie jest jeszcze w całości zrealizowana, a odnoszą się do całości podstawy programowej. Próbne egzaminy mają cel diagnostyczny, więc nie są formą sprawdzania postępów ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Traktowanie w związku z tym wyników otrzymywanych z ww. egzaminów jako elementów oceniania bieżącego jest nieuprawnione. Celem tzw. próbnych egzaminów jest obycie się uczniów z ich formułą, procedurami.

Zgodnie z § 26 ust. 13 oraz § 41 ust. 4 statutu szkoły, uczeń ma prawo otrzymywania od nauczycieli z tygodniowym wyprzedzeniem informacji o przewidywanych sprawdzianach i pracach klasowych, które powinny być w ww. terminie zapowiedziane i wpisane do dziennika. Zgodnie z § 41 ust. 6 statutu szkoły, uczeń ma prawo znać zakres materiału przewidzianego do kontroli i wymagania, jakim będzie musiał sprostać.

W wyniku analizy wpisów z dziennika elektronicznego dotyczących ostatniego przeprowadzonego sprawdzianu z biologii, matematyki, chemii, języka polskiego i języka

angielskiego stwierdzono, że nauczyciel chemii nie poinformował uczniów o sprawdzianie z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis do dziennika: 11.09.2022 r., sprawdzian: 15.09.2022 r.). Z kolei w oddziale 4a w przypadku sprawdzianu, który odbył się 16.11.2022 r. nie podano zakresu materiału przewidzianego do kontroli i wymagań, jakim uczeń będzie musiał sprostać.

W ramach kontroli doraźnej 21 lutego 2023 r. przeprowadzono obserwację trzech zajęć. Na trzeciej lekcji przeprowadzono obserwację zajęć języka polskiego w jednej z klas 4. Obserwacja lekcji wykazała, że nauczyciel stosuje różnorodne metody i formy pracy z uczniami, np. pracę indywidualną, pracę w parach, dyskusję, „burzę mózgów”. Nauczyciel wykorzystywał różne pomoce dydaktyczne: podręcznik, materiały internetowe, materiały zamieszczone na platformie „Classroom”, teksty źródłowe. Nauczyciel przeprowadził z uczniami rekapitulację wtórną, omówił cele lekcji zgodne z podstawą programową, przypomniał wymagania obowiązujące w czasie egzaminu maturalnego z języka polskiego. Nauczyciel ze spokojem i rozwagą odpowiadał na pytania uczniów, traktował uczniów podmiotowo, motywował i aktywizował zespół klasowy. Pod koniec zajęć przeprowadził rekapitulację pierwotną i pokrótce przedstawił materiał, który będzie omawiany na następnych zajęciach. Nauczyciel zapewnił właściwe warunki i sposób realizacji podstawy programowej. Temat zajęć wynikał z przyjętego w szkole programu nauczania języka polskiego, który jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Na czwartej lekcji przeprowadzono obserwację zajęć języka angielskiego w jednej z grup w klasie 4. Nauczyciel prowadził zajęcia w języku angielskim. Nauczyciel wykonał czynności organizacyjno-porządkowe, przypomniał zasady egzaminu maturalnego, omówił cele lekcji zgodne z podstawą programową. Po wprowadzeniu nowego tematu uczniowie podzielili się w pary i przygotowali wspólne wystąpienia. Nauczyciel kontrolował pracę uczniów, motywował, aktywizował, odpowiadał spokojnie i rzetelnie na pytania. Nauczyciel zapewnił właściwe warunki i sposób realizacji podstawy programowej. Temat zajęć wynikał z przyjętego w szkole programu nauczania języka angielskiego, który jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Na piątej lekcji przeprowadzono obserwację lekcji matematyki w jednej z klas 4. Nauczyciel przypomniał zasady obowiązujące na egzaminie maturalnym z matematyki. Wraz z uczniami omówił potrzebne do lekcji pojęcia, przedstawił cele lekcji zgodne z podstawą programową. Nauczyciel podzielił uczniów na grupy i przydzielił im zadania. W toku pracy, nauczyciel kontrolował postępy uczniów, aktywizował ich i zachęcał do pracy. Po zakończonej pracy, każda grupa na tablicy rozwiązywała zadania, nauczyciel na bieżąco komentował, udzielał informacji zwrotnej, traktował uczniów podmiotowo, komunikował się poprawnie

z uczniami. Nauczyciel zapewnił właściwe warunki i sposób realizacji podstawy programowej. Temat zajęć wynikał z przyjętego w szkole programu nauczania matematyki, który jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego.

23 lutego 2023 r. przeprowadzono obserwację zajęć z biologii w jednej z klas 4. Po czynnościach organizacyjnych, nauczyciel omówił zasady egzaminu maturalnego z biologii, przedstawił cele lekcji, wraz z uczniami opracował notatkę z zajęć. Grupa uczniów przedstawiła opracowane przez siebie zagadnienie, zgodne z podstawą programową, w formie prezentacji multimedialnej. Po zakończonym wystąpieniu, nauczyciel udzielił informacji zwrotnej i zaprosił uczniów do dyskusji na temat przedstawionej prezentacji. Nauczyciel motywował i aktywizował uczniów do wystąpień. Pod koniec zajęć nauczyciel omówił materiał, który będzie przedstawiony na kolejnej lekcji. Nauczyciel zapewnił właściwe warunki i sposób realizacji podstawy programowej. Temat zajęć wynikał z przyjętego w szkole programu nauczania biologii, który jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Na czwartej lekcji przeprowadzono obserwację lekcji chemii w jednej z klas 3. Nauczyciel sprawdził obecność. Wraz z uczniami nauczyciel dokonał rekapitulacji wtórnej, przypominającej dotychczasowe wiadomości z omawianego działu. Nauczyciel przedstawił cele lekcji. Uczniowie sami wykonywali notatkę na podstawie tego, co mówił nauczyciel. Z pomocą dwóch uczniów nauczyciel przeprowadził doświadczenie. Uczniowie obserwowali przebieg doświadczenia i sami wyciągali z niego odpowiednie wnioski. Nauczyciel komunikował się z uczniami poprawnie. Nauczyciel zapewnił właściwe warunki i sposób realizacji podstawy programowej. Temat zajęć wynikał z przyjętego w szkole programu nauczania chemii, który jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego.

10. Wnioski wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli:

- 1) Dyrektor szkoły zapewnia właściwe warunki i sposoby realizacji podstawy programowej z biologii, chemii, matematyki, języka polskiego i języka angielskiego, a przyjęte w szkole, w szkolnym zestawie programów nauczania, programy nauczania ww. przedmiotów są zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego.
- 2) Rejestr wyjść grupowych uczniów nie zawiera informacji o miejscu wyjścia i miejscu powrotu uczniów. Część wpisów zamiast liczby uczniów wskazuje oddział danej klasy (w sytuacji, gdy ze szkoły wychodzi cały oddział). Do rejestru opiekunowie nie zawsze wpisują swoje imię.

- 3) Przerwy w zajęciach uczniowie zazwyczaj spędzają pod nadzorem nauczycieli (zgodnie z przyjętym w szkole harmonogramem dyżurów), a dyżury pełnione są w sposób aktywny, jednak zdarzają się spóźnienia nauczycieli na dyżur.
- 4) Nauczyciele (język angielski, matematyka) oddziału 4c w ramach oceniania bieżącego oceniali również próbne egzaminy maturalne, jednakże, jako że próbne egzaminy mają cel diagnostyczny, nie są one formą sprawdzania postępów ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Traktowanie w związku z tym wyników otrzymywanych z ww. egzaminów jako elementów oceniania bieżącego jest nieuprawnione.
- 5) Co najmniej jeden nauczyciel umożliwia uczniom podwyższanie oceny przewidywanej z zajęć edukacyjnych tylko o jeden stopień, co jest niezgodne ze statutem szkoły.
- 6) Statut szkoły w sposób nieuprawniony ogranicza uczniom i ich rodzicom swobodny dostęp do sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac uczniów. Niektórzy nauczyciele uniemożliwiają uczniom i ich rodzicom wykonanie fotokopii pisemnych prac.
- 7) Statut szkoły przewiduje możliwość odbierania uczniom telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w sytuacji, gdy nie są używane zgodnie z zapisami tegoż statutu, co jest niezgodne z obowiązującym prawem. Co najmniej jeden nauczyciel rzeczywiście rekwiruje uczniom telefony, które możliwe są do odebrania u niego po zajęciach.
- 8) Część nauczycieli bierze pod uwagę ogólną frekwencję uczniów przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania, co jest niezgodne z § 43 ust. 6 statutu szkoły.
- 9) Niektórzy nauczyciele wymagają w przypadku usprawiedliwiania nieobecności uczniom pełnoletnim przedłożenia zaświadczenia lekarskiego, pisemnej prośby rodziców lub uprzedniej zgody rodziców pełnoletniego ucznia na samodzielne usprawiedliwianie przez niego swoich nieobecności. Postępowanie nauczycieli jest nieuprawnione i nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa, w tym w przepisach statutu szkoły.
- 10) Ankietowani uczniowie wskazali, że najczęściej na chemii, a sporadycznie również na biologii, zdarza się podwyższanie oceny z zajęć edukacyjnych za udział w akcjach charytatywnych czy przynoszenie podręczników w ramach takich akcji, co powinno podlegać ocenie zachowania, a nie ocenie osiągnięć edukacyjnych.
- 11) W wymaganiach edukacyjnych i przedmiotowych zasadach oceniania z biologii, chemii, matematyki, języka polskiego i języka angielskiego znalazły się zapisy, że aby uzyskać ocenę celującą uczniowie muszą, poza udziałem w konkursach i olimpiadach

przedmiotowych, prezentować wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową. Potwierdzili to ankietowani uczniowie.

12) Przeprowadzona kontrola doraźna w znacznej części potwierdziła zarzuty sformułowane przez rodzica ucznia w skardze.

11. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły/placówki:

Nie dotyczy.

12. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) zaleca się:

1) prowadzić rejestr wyjść grupowych uczniów zgodnie z § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604), w tym w szczególności uzupełnić tenże rejestr o informacje na temat miejsca wyjścia uczniów, miejsca powrotu uczniów, a także na bieżąco kontrolować czy do rejestru każdorazowo wpisywane są imiona opiekunów oraz liczba uczniów.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

2) wzmocnić nadzór nad tym, by nauczyciele w ramach bieżącego oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów rozpoznawali poziom i postępy w opanowaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania, zgodnie z art. 44b ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), w tym w szczególności nie stosowali ocen bieżących za tzw. próbne egzaminy maturalne, a także nie oceniali osiągnięć edukacyjnych uczniów na podstawie określonych w statucie szkoły kryteriów oceny zachowania.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

3) wzmocnić nadzór dyrektora szkoły nad przestrzeganiem przez nauczycieli statutu szkoły w zakresie ustalonych warunków i trybu otrzymania przez uczniów wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) w związku z art. 55 ust. 2 pkt 3 tejże ustawy oraz w związku

z art. 44b ust. 6 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), a także nadzór nad przestrzeganiem przez nauczycieli statutu szkoły w zakresie oceniania zachowania według kryteriów określonych w wewnątrzszkolnym ocenianiu.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 4) wzmocnić nadzór dyrektora szkoły, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) w związku z art. 55 ust. 2 pkt 6 tejże ustawy oraz w związku z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604), nad tym, by przerwy w zajęciach uczniowie spędzali pod nadzorem nauczyciela.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 5) podjąć działania zmierzające do uregulowania obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły, zgodnie z art. 99 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.), w sposób, który nie będzie stanowił naruszenia obowiązujących przepisów prawa.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 6) podjąć działania zmierzające do uregulowania zgodnie z przepisami prawa, na podstawie art. 44e ust. 7 w związku z art. 44e ust. 4 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), sposobu udostępniania sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac uczniów – uczniom i ich rodzicom – spełniającego warunek swobodnego dostępu uczniów i ich rodziców do informacji o postępach i trudnościach w nauce uczniów.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 7) wzmocnić nadzór, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) w związku z art. 55 ust. 2 pkt 3 i 5 tejże ustawy oraz w związku z art. 98 ust. 1 pkt 17 i art. 99 pkt 2 ww. ustawy, nad przestrzeganiem przez nauczycieli przepisów statutu szkoły odnośnie usprawiedliwiania nieobecności uczniom pełnoletnim i nad przestrzeganiem praw ucznia w tym zakresie, a także podjąć działania zmierzające do uregulowania kwestii dotyczących usprawiedliwiania nieobecności uczniów w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 8) wzmocnić nadzór, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) w związku z art. 55 ust. 2 pkt 3 i 5 tejże ustawy oraz art. 44b ust. 3 i ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230), nad przestrzeganiem przez nauczycieli przepisów, w tym przepisów statutu szkoły, odnośnie formułowania przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez uczniów śródrocznej i rocznej celującej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, obejmujących podstawę programową kształcenia ogólnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

- 9) wzmocnić nadzór, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) w związku z art. 55 ust. 2 pkt 3 i 5 tejże ustawy, nad przestrzeganiem przez nauczycieli przepisów statutu szkoły, odnośnie zapowiadania i wpisywania do dziennika informacji o przewidywanych sprawdzianach i pracach klasowych z tygodniowym wyprzedzeniem oraz nad przestrzeganiem przez nauczycieli prawa uczniów do poznania zakresu materiału przewidzianego do kontroli i wymagań, jakim uczniowie będą musieli sprostać.

Termin realizacji zalecenia: 6 kwietnia 2023 r.

GLIWICE,
06.03.2023r.

WIZYTATOR

Arkadiusz Trzebuniak
mgr Arkadiusz Trzebuniak

WIZYTATOR

Barbara Piasecka
mgr Barbara Piasecka

.....
podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu

DYREKTOR SZKOŁY

V Liceum Ogólnokształcące

z Oddziałami Dwujęzycznymi

im. Andrzeja Struga

44-100 Gliwice, ul. Górnych Wałów 29

tel. 32 231 07 93

REGON 000724181

06.03.2023 .....
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu

13. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

DYREKTOR SZKOŁY

V Liceum Ogólnokształcące

z Oddziałami Dwujęzycznymi

im. Andrzeja Struga

44-100 Gliwice, ul. Górnych Wałów 29

REGON 000724181

06.03.2023 r. ....
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu

parafa dyrektora szkoły/placówki

Florian Bron

parafa/y kontrolującego/ych

Barbara Piasecka

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1551 z późn. zm.).

Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

2020.09.20

2020.09.20

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

